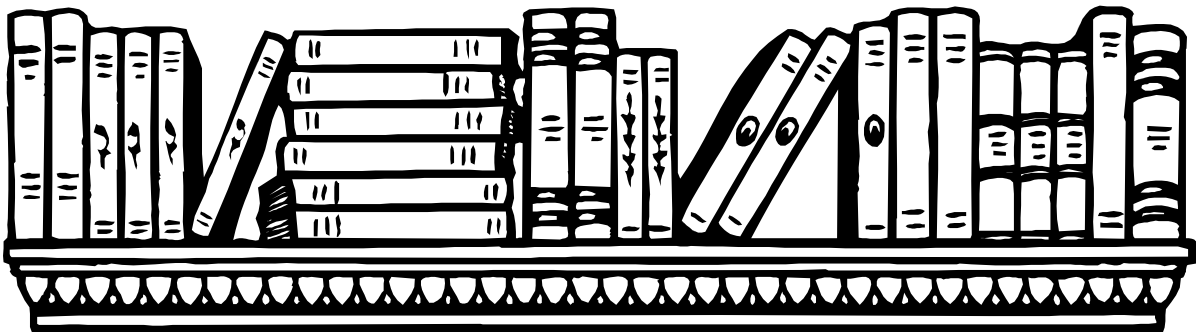

HANDLINGSPLAN:

SKOLBIBLIOTEKS- VERKSAMHETEN

Skolbiblioteket som skolans pedagogiska centrum (2p)
Älmhult 7 november 2002
Katarina Ek
Stefan Jönsson

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	3
Nuläge	4
Styrdokument	6
Vision	9
Handlingsplan	11
Referens- och litteraturlista	15

Bilagor:

- 1 Resultat av enkät om Linnéskolans bibliotek
- 2 Kompetensutveckling - Informationssökning
- 3 Handlingsplan – Skolbiblioteksverksamhet (Skolans blankett för handlingsplaner)
- 4 Handlingsplan – Skolbiblioteksverksamhet, Aktiviteter klara senast (tidsaxel)

Inledning

Om Linnéskolan

Linnéskolan är en F-9 skola i Älmhult med ca 400 elever. Personalen är organiserad i 5 arbetslag: F-2 blå, F-3 grön, 4-5, 6-9 blå och 6-9 grön. Inom skolområdet finns dessutom Montessoriskolan med en skoldel F-5 och två förskoleavdelningar 1-5 år.

Om arbetet

Under större delen av tiden vi arbetat med denna handlingsplan har Linnéskolans skolbibliotekarietjänst varit vakant vilket gjort att vi ibland saknat den sakkunskap i biblioteksfrågor vi annars kunnat lita oss tillbaka på. Vi beslöt oss att genomföra en minienkät bland elever och arbetslag för att samla på oss synpunkter om vårt skolbibliotek och dess verksamhet. Resultatet av denna enkät framgår av bilaga 1. Vi har också haft diskussioner med skolans rektorer för att stämna av ledningens syn på skolbiblioteksverksamheten. I slutskedet av arbetet har bibliotekarietjänsten tillsatts vilket gett oss tillfälle att översiktligt diskutera planen med den nya bibliotekarien. Vi har emellertid inte haft tillfälle att diskutera i biblioteksgruppen och inte heller hunnit gå tillbaka till arbetslagen för att få in deras synpunkter på handlingsplanen i sin helhet.

Ett av skolledningens prioriterade mål för läsåret 2002/03 är ”skolbibliotekets integration i den pedagogiska verksamheten”. Denna handlingsplan utgör en av aktiviteterna för att nå detta mål. Arbetslagen har dessutom fått i uppgift att ta fram 3 aktiviteter var att genomföras under läsåret för att nå det prioriterade målet. Vilka aktiviteter man väljer skall redovisas till skolledningen senast den 1/11. Sammantaget gör detta att planen därför ännu är att betrakta som ett förslag som måste förankras ytterligare.

Nuläge

Personal

Bibliotek - Arbetslag

På Linnéskolan har det funnits en biblioteksgrupp de senaste fem åren. I denna grupp finns samtliga arbetslag representerade och dessa tillsammans med bibliotekarien har arbetat fram alltifrån visioner till faktiska planer för hur biblioteket skall fungera. Dessutom har denna grupp varit en grogrund för idéer och engagemang på skolan såsom vad man hittar på under Världsbokens dag, olika författarbesök, informationssökning med mera. Dessa aktiviteter och planer håller för tillfället på att revideras i och med denna utbildning.

Bemanning

Då Linnéskolan för några år sedan var kommunens enda högstadieskola, var det endast här det fanns en skolbibliotekarie anställd. Tjänsten har också fungerat som utfyllnadstjänst för de lärare som behövde fler timmar i sin tjänstgöring. För cirka fem år sedan anställdes den första skolbibliotekarien och sedan dess har det funnits personal med enbart biblioteket i sin tjänst, med undantag för september – oktober i år då bibliotekarietjänsten varit vakant. Tjänsten har annonserats ut som en 100% tjänst, men det finns egentligen bara en 75 % tjänst som skolbibliotekarie på Linnéskolan. Hur resterande 25% skall lösas är idag inte klart. Under oktober tillsattes tjänsten, men den nya bibliotekarien kan fram till 1 januari endast arbeta 40% på grund av uppsägningstiden på sin förra arbetsplats. Bibliotekarien arbetar onsdagar och fredagar hos oss under resten av terminen, medan skolvärdinnan, som skött biblioteket under vakanstiden, täcker övriga dagar. Tyvärr går det på grund av hennes tjänstgöring dock bara att ha öppet på förmiddagar 8.15 – 12.00 vilket gör att biblioteket inte kan vara den viktiga del av skolan, som det är tänkt.

Verksamhet

Idag fungerar biblioteket enbart som utlånings – och informationssökningscentral. Ett datoriserat utlånings- och söksystem, BookIT, har installerats i biblioteken på alla kommunens F-9-skolor samt på folkbiblioteket vilket gör att visst administrativt arbete kan skötas centralt.

I den befintliga planen för skolbiblioteksverksamhet finns bokprat med på listan över aktiviteter för bibliotekarien. All personal och alla elever har inte utnyttjat detta, utan fokus har legat på de yngre eleverna mellan 6-12 år.

För att skapa inspiration både till läsning och skrivning samt ge eleverna tillfälle att fråga ut en författare om dennes arbetssätt och hur skrivandet fungerar har klasserna i år fem och åtta författarbesök. Den centrala bibliotekariegruppen samordnar besöken och skolbibliotekarien sköter kontakterna med lärarna i berörda klasser.

Miljö

Som lokal räknat är skolbiblioteket mycket stort. Det är många kvadratmeter som räcker till bokhyllor, utlåningsdisk, tidningsdisk, myshörna, arbetsplatser, soffor, fåtöljer och datorer. Samtidigt som utrymmet finns till allt detta är den faktiska planeringen inte bra.

Myshörnan, där man ska kunna sitta med en halvklass elever och prata bokprat och läsa är placerad mitt i biblioteket så att man störs av alla som sitter och jobbar runt omkring. Likaså är de soffor och

fåtöljer som finns, utplacerade på områden som inte är avskärmade vilket gör möjligheten till lugn och ro liten.

Biblioteket fungerar som passage mellan F-3 grön och korridorerna till övriga skolan, vilket är mycket irriterande för de som sitter och arbetar eller läser i biblioteket. Möjligheten att gå runt genom den andra gången används inte i tillräcklig utsträckning. 5 grön har dessutom biblioteket som enda ingång till sitt klassrum.

Då Linnéskolan byggdes om för 5-6 år sedan bestämde man att biblioteket skulle placeras där det är placerat idag, det vill säga i F-5 delen av skolan. Detta innebär att 6-9 har en bit att gå för att kunna komma åt dessa arbetsplatser. De 6-9-lärare som under lektionerna utnyttjar biblioteket som informationscentral för vissa av sina elever har ingen möjlighet att gå ner och hjälpa till, då övriga klassen får lämnas på egen hand i klassrummet i andra delen av skolan. Ytterligare en arbetsuppgift läggs således på skolbibliotekarien.

Litteratur/Media

I år är budgetanslaget till skolbiblioteket 45 000 kronor. Dessa pengar skall räcka till allt vad biblioteket vill investera i; litteratur, datakostnader, telefon, möbler och kuddar med mera.

Eftersom Linnéskolan har haft ett skolbibliotek under mycket längre tid än övriga skolor i kommunen finns många böcker att välja bland, åtminstone för de äldre eleverna. Många av dem är emellertid ålderstigna. De yngre och lässvaga har, trots att fokus lagts på dessa grupper sedan ombyggnationen, fortfarande långt ifrån tillräckligt med skönlitteratur att välja bland. Det finns inte heller många faktaböcker som är anpassade efter de yngre eller de lässvaga eleverna.

Skolbiblioteket prenumererar på ett antal tidskrifter efter intresse från eleverna, tex. Bilmagasinet, Vecko Revyn och Kamratposten. De dagstidningar som finns tillgängliga är Dagens Nyheter, Smälänningen och Smålandsposten.

Idag finns en hel del informations- och kommunikationsutrustning på skolbiblioteket; scanner, fyra internetdatorer (mycket gamla), en sökdator där eleverna kan söka i BookIT, en utlånings- och administrativ dator samt BookIT-registrering av samtlig litteratur. Abonnemang ger oss möjlighet att via datorerna utnyttja Nationalencyklopedin och Presstext för informationssökning.

Vad säger styrdokumentet?

Bibliotekslag (SFS 1996:1596)¹

§ 5 Inom grundskolan och gymnasieskolan skall det finnas lämpligt fördelade skolbibliotek för att stimulera skolelevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen.

§ 9 Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade för deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet – Lpo 94²

Skolans uppdrag

"Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskaper"--- "Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället"--- "Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och inse konsekvenserna av olika alternativ." --- "Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap idag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker"---³

Rektors ansvar

--- "Rektorn har ansvaret för skolans resultat och därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att--- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själv kunna söka och utveckla kunskaper t ex bibliotek, datorer och andra hjälpmedel"⁴

Kursplaner för grundskolan

Skolan skall i sin undervisning i *svenska*⁵ bl.a. sträva efter att eleven

- utvecklar sin fantasi och lust att lära genom att läsa litteratur samt gärna läser på egen hand och av eget intresse,
- utvecklar sin förmåga att läsa, förstå, tolka och uppleva texter av olika slag och att anpassa läsningen och arbetet med texten till dess syfte och karaktär,
- får möjlighet att förstå kulturell mångfald genom att möta skönlitteratur och författarskap från olika tider och i skilda former från Sverige, Norden och andra delar av världen,
- utvecklar förmåga att utnyttja olika möjligheter för att hämta information, tillägnar sig kunskap om mediers språk och funktion samt utvecklar sin förmåga att tolka, kritiskt granska och värdera olika källor och budskap,
- stimuleras till eget skapande och till eget sökande efter meningsfull läsning samt till att ta aktiv del i kulturutbudet,

¹ [http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BHTML%7D=SFST_LST&%24%7BOOHTML%](http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BHTML%7D=SFST_LST&%24%7BOOHTML%7D)

² <http://www.skolverket.se/pdf/lpo.pdf>

³ Sid 7-8

⁴ Sid 18-19

⁵ http://www3.skolverket.se/ki/SV/0203/sf/11/kurs/_SV1010.html

I den *gemensamma kursplanetexten för de samhällsorienterande ämnena*⁶ sägs bl.a. att skolan skall sträva efter att eleven ”utvecklar sin förmåga att använda olika informationskällor och ett kritiskt förhållningssätt till dessa”. Där anges också att eleverna efter det femte skolåret skall ”kunna söka och bearbeta information samt göra sammanställningar för att belysa och besvara frågor om människan och hennes verksamheter”.

Älmhults Kommuns Barn- och skolplan för perioden 1999-01-01—2002-12-31⁷ Stödanordningar

Mål att sträva mot

- vidga möjligheterna att ta tillvara den kunskap som våra skolbibliotek och folkbibliotek ger

Mål att uppnå

- skolbiblioteket ska ses som en integrerad del i skolans tillgångar och därmed utgöra en undervisningsresurs
- ett aktivt samarbete ska fortsatt utvecklas mellan skolbibliotek och folkbibliotek

Linnéskolans ledningsvision⁸

Ledningsvisionen för Linnéskolan talar om att skolan skall vara ”en öppen lärandemiljö med individen i centrum”. Under detta läsår har ledningen angivit tre prioriterade mål, ett av dessa är ”Skolbibliotekets integration i den pedagogiska verksamheten”.

Regeringsförklaringen 021001⁹

”Läsning prioriteras. Skolbiblioteken ges ökat stöd för bokinköp. Antalet skolbibliotekarier och läspedagoger ska öka.”

Unescos skolbiblioteksmanifest 1999¹⁰

Rent formellt kan antagligen inte detta betraktas som ett bindande styrdokument, men manifestet visar på alla de funktioner skolbiblioteket har:

Skolbiblioteket är en del i utbildningsväsendet. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunnigheten och förmågan att söka information.

Skolbibliotekets grundläggande uppgifter omfattar följande:

- Att stödja och främja utvecklingsmål som anges i skolans målsättning och läroplaner.
- Att främja elevernas läslust och lust att lära samt att lära dem att bli biblioteksanvändare.
- Att erbjuda möjligheter att skapa och använda information som en väg till kunskap, förståelse, fantasi och glädje.

⁶ http://www3.skolverket.se/ki/SV/0203/sf/11/kurs/_SO1010.html

⁷ <http://www.utb.almhult.se/bog/planer/skolplant.htm>

⁸ http://www.utb.almhult.se/linne/exp/mal_plan/planer/inledning.htm

⁹ <http://www.regeringen.se/regeringen/regeringsforklaring/index.htm>

¹⁰ <http://www.unesco-sweden.org/skolbiblioteksmansvenska.htm>

- Att ge eleverna träning att värdera och använda information, oavsett form, samt ge dem insikt och förståelse för olika kommunikationsformer.
- Att ge tillgång till såväl lokala och nationella som globala resurser för att öka förståelsen och ge insikt om olika idéer, erfarenheter och åsikter.
- Att anordna aktiviteter som främjar kulturell och social medvetenhet och lyhördhet.
- Att tillsammans med elever, skola och föräldrar verka för att uppnå skolans målsättning och främja insikten om åsiktsfrihet och tillgång till information är förutsättningen för medborgaransvar och för delaktighet i ett demokratiskt samhälle.
- Att främja läsning.
- Att verka för att skolbibliotekets resurser görs tillgängliga inom och utanför skolan.

Skolbiblioteken kan fullgöra dessa uppgifter genom att upprätta handlingsplaner och utveckla sina tjänster, genom urval och anskaffning av lämpliga informationskällor samt genom att erbjuda vägledning och undervisning med hjälp av utbildad personal.

Vision – Skolbiblioteksverksamheten på Linnéskolan

Vi vill att vår skolbiblioteksverksamhet bidrar till att utveckla elevernas nyfikenhet och lust till ett livslångt lärande genom att öka deras lust att läsa och förmåga att söka och kritiskt granska information. Detta blir verklighet genom

- engagerad och kunnig personal
- god miljö
- inspirerande verksamhet
- riklig tillgång till litteratur/media

Personal

Den ursprungliga 75%-tjänsten som skolbibliotekarie har utökats till 100%. I samband med ”P-tid”¹¹ finns en lärare stationerad i biblioteket. Skolbiblioteksverksamheten samordnas av biblioteksgruppen som förutom bibliotekarien består av en representant för vart och ett av skolans 5 arbetslag samt IT-ansvarig. För att ge eleverna inflytande över verksamheten finns 2 motsvarande grupper (en för F-5 och en för 6-9) bestående av skolbibliotekarien och en representant för varje klass. Resurser finns för bibliotekariens kompetensutveckling och bibliotekarien håller i sin tur i återkommande fortbildning inom biblioteksområdet för den pedagogiska personalen.

Miljö

Efter ommöblering har en uppdelning av lokalen gjorts så att vi fått ett särskilt ”mys-/sago”-rum med soffor och kuddar. Rummet kan bokas av grupper utan att biblioteket i övrigt behöver störas/stängas. Det finns också en avdelning med flera arbetsplatser för dem som utnyttjar biblioteket för att söka i facklitteratur. I biblioteket ryms dessutom datorarbetsplatser som används för att söka information via Internet och Intranet. I en ”receptionsdel” har bibliotekarien en arbetsplats och där finns också möjlighet för elever att kopiera och låna telefon. Biblioteket ger goda möjligheter för tillfälliga utställningar och aptitretande bokskyltning. Arbetsplatser såväl som bokhyllor och övrig inredning är av ergonomiskt god standard. Den psykosociala miljön i biblioteket kännetecknas av lugn och respekt för varandra.

Verksamhet

Biblioteket är öppet hela skoldagen. Personalen hjälper vid behov besökarna att finna det de önskar och inspirerar dem att prova nya vägar i det egna läsandet eller kunskapsökandet.

En naturlig del av skolbiblioteksverksamheten är högläsning, boksamtal och bokprat. Dessa handhas såväl av bibliotekarien ensam som av den pedagogiska personalen med bibliotekarien som rådgivare. En bokcirkel kring barn- och ungdomslitteratur som genomförs som kompetensutveckling har många deltagare. Skolan och därmed också biblioteksverksamheten deltar i det kommunala läsutvecklingsprojektet. För att ytterligare stimulera läsintresset genomförs aktiviteter i samband med Världsbokdagen den 23 april och Barnboksveckan (v46), t.ex. ”Hela skolan läser” och ”Barn läser för barn”. Författarbesök, föreberett med läsning av aktuell författare, genomförs för år 2, 5 och 8. År 3 deltar i Bokjuryn. Biblioteket spelar en viktig roll i planering och genomförande av arbetslagens/klassernas temaarbeten. Resultatet av dessa ställs ofta ut i biblioteket.

¹¹ P-tiden har skapats genom att minska antalet schemalagda minuter i ett antal ämnen och lägga samman dessa med tid för elevens val. År 3-5 har 60 minuter, år 6-9 2*110 minuter P-tid /vecka på schemat. Tiden utnyttjas t.ex. för eget arbete och ämnesövergripande arbete.

För att nå ut till hemmen deltar bibliotekarien vid föräldramöten och lämnar via hemsidan lästips även riktade till föräldrar. Biblioteket på Linnéskolan besöks regelbundet av barn och personal från ”våra” förskolor Möckeln och Haga.

Litteratur/Media

Biblioteket har god tillgång till såväl fack- som skönlitteratur för alla åldrar och intressen oavsett läsförmåga och hemspråk. Särskilda temalådor finns att tillgå inom aktuella arbetsområden. Utöver de uppslagsverk som finns tillgängliga i skolbiblioteket finns möjlighet att via Internet nå webbaserade informationskällor som NE och Presstext. Via Internet har elever och personal också tillgång till temalistor, boktips och länktips. Användandet av Internet gör att många av skolbiblioteksverksamhetens resurser kan utnyttjas från datorer runt om på skolan och i hemmen. Biblioteket erbjuder den intresserade ett rikt utbud av aktuella tidningar och tidskrifter. Budgeten för bokinköp ger utrymme för ett varierat och aktuellt utbud av litteratur/media. Inkösprioriteringar sker i biblioteksgrupperna.

Handlingsplan

Personal

Bibliotek-Arbeitslag

För att få en kontinuerlig kontakt mellan arbetslagen och biblioteket, krävs att biblioteksgruppen finns med på konferensschemat, åtminstone en gång per månad. På dessa möten träffas samtliga representanter från arbetslagen tillsammans med bibliotekarien för samordning och information. Arbetslagssamordnargruppen (ALS) ansvarar för att biblioteksgruppen bereds utrymme i konferensschemat en gång/månad från och med vårterminen 2003. Biblioteksgruppens medlemmar ansvarar för att gruppens ålägganden enligt denna plan fullgörs.

Bemanning

Det måste finnas möjlighet att ta rast, gå på möten, ha lektioner samt vara ledig utan att verksamheten i biblioteket blir lidande. Därför behövs även personal utöver bibliotekarien i biblioteket. Genom att biblioteket har öppet hela skoldagen med extra bemanning under P-tiden behöver bibliotekstjänsten utökas till 100 % istället för 75 % som den är idag. Då planer dessutom finns på att integrera förskolorna i skolbiblioteksverksamheten, kommer behovet av personal att öka. Den som är ansvarig för att detta genomförs är skolans rektor. Genomförandet beräknas vara klart år 2004.

Verksamhet

Utnyttja kompetensen

Många elever behöver hjälp med att hitta i biblioteket och med att söka information på datorerna. Den som är expert på detta område är just bibliotekarien och för att utnyttja denna kompetens till fullo skall ett schema göras vad gäller undervisning i bibliotekskunskap samt informationssökning, samtidigt får eleverna tillfälle till att diskutera den fakta- och källgranskning man måste genomföra, allt enligt Lpo 94.¹²

Även jourverksamheten går att utveckla i denna riktning. Genom att låta eleverna i år fyra och fem få vara med i biblioteket och hjälpa till med olika arbetsuppgifter kommer särskilt bibliotekskunskapen som en naturlig del i arbetet. Då detta står i uppnåendemålen för år 5¹³, bör denna jourverksamhet förläggas dit. Biblioteksgruppen kommer att vara ansvarig för att detta schema görs upp och vi kommer att starta, dels med undervisning och dels med jourverksamheten under våren år 2003.

Elevinflytande

Förra läsåret var elevinflytande ett prioriterat mål på Linnéskolan. För att få ett utökat elevinflytande inom biblioteksområdet, skall vi på Linnéskolan skapa två biblioteksråd. Ett där elevrepresentanter från år F-5 ingår och ett där representanter från år 6-9 ingår. Dessa skall möta bibliotekarien vid ett tillfälle per månad för att bland annat diskutera bokinköp. Bibliotekarien kommer att vara ansvarig för att planera upp dessa träffar, samt kommer att se till att de blir av med början under vårterminen år 2003.

Kompetenshöjning – barn och ungdomslitteratur

För att pedagogisk personal på Linnéskolan skall kunna förkovra sig i barn-och ungdomslitteratur, skall en bokcirkel starta. Denna kommer att ligga inom ramen för kompetensutvecklingstiden och

¹² Lpo 94, Skolans uppdrag.

¹³ Lpo 94, Den gemensamma kursplanstexten för de samhällsorienterande ämnena

skall ledas av intresserade från biblioteksgruppen i första hand. Denna bokcirkel kommer att hållas för intresserad personal. Förslagsvis kommer Aidan Chambers metod vad gäller analys av böcker att användas¹⁴, så att personalen dessutom kan lära sig att använda inte bara skönlitteraturen i sin undervisning, utan också basmaterialet. Linnéskolans biblioteksgrupp tar på sig att organisera och upplysa om denna bokcirkel. Om intresse finns kommer cirkeln igång under våren 2003.

Kompetenshöjning – informationssökning

Ofta används skrivandet som bas för inläring, inte minst när det gäller att skriva faktauppsatser. Denna typ av uppsats ökar i skolan och kraven på eleverna blir större. Kraven på att läraren skall veta hur eleverna skall arbeta ökar likaså. För att läraren skall veta vad det är han/hon begär av eleven, och för att samtidigt utnyttja våra resurser kommer vi att ha en studiedag där lärare får välja ett tema som de skulle vilja jobba med. Inom detta tema ska sedan lärare hitta länkar och litteratur som kan hjälpa till med bakgrunden till framtida uppsatser. Denna studiedag är redan planerad och bör genomföras inom det närmsta året.

Denna studiedag skall sedan redovisas genom en publikation på Internet. På så sätt får både elever och personal tillgång till resultaten, och kan använda dem i sitt fortsatta arbete. Fortsättningsvis kommer också framtida planeringar att publiceras på Internet, för att minska på arbetsbördan för lärare och elever. Ansvariga på denna studiedag är IT-ansvarig samt bibliotekarien. Dagen kommer att vara genomförd före augusti år 2003.

Kulturarvet

För att försäkra oss om att samtliga elever går ur Linnéskolan med en grundläggande kännedom om svenska författare, kommer vi att göra upp en lista över författare och kulturpersonligheter som alla skall ha lärt känna under sina år på skolan. Denna lista diskuteras ute i arbetslagen och ställs samman av ämnesansvariga i svenska samt bibliotekarien. Detta arbete är redan igång och kommer att sammanställas under höstterminen av bibliotekarien samt de som är ämnesansvariga i svenska. Att försäkra sig om det svenska kulturarvet är något som dessutom är ålagt oss enligt Lpo 94: ”[eleverna] skall få möta skönlitteraturen, grundlägga goda läsvanor och lära känna delar av vårt kulturarv.”¹⁵

Elevers läslust

För att stimulera elevernas läslust finns redan olika projekt på Linnéskolan, dessa skall naturligtvis fortsätta. Några skall dessutom helst utvecklas, bland annat författarbesöken. Idag kommer författare till skolor i Älmhults kommun i år fem och åtta. Vi vill att möjligheten undersöks i den centrala biblioteksgruppen för att se om man även kan ha författarbesök i år två.

- a) År tre deltar i det nationella läsprojektet ”bokjuryn”, där klassläraren är ansvarig för att gruppen deltar. Detta projekt går ut på att alla treor får en boklåda tillsänd sig med massor av ny barn- och ungdomslitteratur. Klassen får ett antal veckor på sig att läsa och skriva recensioner om dessa böcker, och sedan hålls en nationell tävling (liksom kommunal) om vilken bok som var elevernas favorit. I Älmhult har alla treor samlats vid ett tillfälle för utlottning av böcker, ätande av snacks samt redogörelse för resultatet av tävlingen. Ansvaret för att detta kommer att fortsätta ligger på den samordningsbibliotekarien.
- b) Författarbesöken i år fem och åtta arrangeras av den centrala biblioteksgruppen men förarbetet sköts av svenskläraren ute på skolan. Litteratur av författaren införskaffas och läses: dels klassvis och dels individuellt. Mötet med författaren blir på så sätt mycket

¹⁴ Chambers, Aidan, *Böcker inom oss*,

¹⁵ Lpo 94, Kursplan i svenska

inspirerande och lockande. Ansvariga för att detta arbete fortgår ligger således på den centrala skolbiblioteksgruppen samt de inblandade lärarna.

- c) Världsbokdagen den 23 april har firats de senaste åren på Linnéskolan. Det har hittills gått till så att varje elev under dagen fått tillfälle att gå ner i biblioteket för att låna en bok. Om man lånar en bok denna dag, får man gratis fika nere i kafeterian. Vid något tillfälle har också en tipsrunda anordnats, med anknytning till litteratur och författare. Denna var mycket uppskattad. Skolbibliotekarien kommer att vara ansvarig för att denna inspirationsdag fortsätter.
- d) Bokprat är ytterligare en ingrediens för att stimulera eleverna till läsning. Om eleverna inte känner till vilken litteratur som finns, så går de inte heller och lånar den. På detta sätt kan bibliotekarien välja ut (själv eller i samråd med klassföreståndare/svensklärare) den litteratur som kan tänkas passa den aktuella gruppen elever. Denna form av bokprat har funnits på Linnéskolan, men har inte utnyttjats fullt ut. Biblioteksgruppen kommer att bli ansvarig för schemaläggning av denna aktivitet som kommer att inledas under vårterminen 2003.

Personalens läslust

För att inte bara stimulera eleverna, utan även personalens läslust, kommer bokprat att bli en stående punkt på personalkonferenser och arbetsplatsträffar. Här kommer alla att få en chans att rekommendera pedagogisk fakta- och skönlitteratur. All personal ansvarar för att denna aktivitet fortgår och vi sätter igång med detsamma.

Föräldrars insikt

För att ytterligare öka föräldrarnas insikt i hur viktig litteraturen är för deras barn, kommer bibliotekarien att medverka vid åtminstone ett föräldramöte per elev i år F-5. Detta tillfälle planeras och genomförs tillsammans med klassföreståndaren. Ansvariga för att se till så att samtliga föräldrar som har barn på Linnéskolan ges tillfälle att träffa bibliotekarien, är klassföreståndare tillsammans med bibliotekarien. Denna verksamhet kommer att starta under våren år 2003.

Miljö

Funktionella lokaler

Idag finns stora ytor i biblioteket, men tyvärr fungerar inte planlösningen. Det behövs fler arbetsytor samt fler läsplatser. Snarast kommer en ommöblering att ske så att fler arbetsplatser skapas i anslutning till faktahyllorna. Denna kommer bibliotekarien att vara ansvarig för.

Trots att mycket av det som framkom i enkäten bland elever och arbetslag handlar om miljön i biblioteket har vi valt att uppdra åt biblioteksgruppen att under våren ta fram ett planförslag för lokalerna. Vår förhoppning är att vår nya bibliotekarie då hunnit "känna av" vad som är lämpligt att göra. Senast den första april år 2003 skall biblioteksgruppen ha ett färdigt förslag till ny planlösning.

Litteratur/Media

Uppdatering av mediabeståndet

Med tanke på nuvarande medier i biblioteket kommer det att krävas ökade anslag för att kunna få upp beståndet till en acceptabel nivå. Faktaböcker och skönlitteratur finns, men är i vissa fall

ålderstigen och behöver bytas ut. Dessutom saknas fortfarande skönlitteratur till de lässvaga. Enligt bibliotekslagen skall "skolbiblioteken (...) ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik, och andra medier anpassade för deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning."¹⁶ Den som är ansvarig för budgeten på skolan är också ansvarig för att öka anslagen till biblioteket, ett uppdrag som därför går till skolans rektor. Prioritering av inköpen görs av bibliotekarien efter samråd med biblioteksgrupperna. Dessa ökande anslag kommer att starta år 2003 och sedan fortsätta i all evinnerlighet!!! Bibliotekarien reder ut oklarheter om kommunens abonnemang på webbaserade söktjänster som t.ex. Mediaarkivet och Skolans artikelservice – eventuellt kan vi utnyttja dessa utan extra kostnader.

¹⁶ Bibliotekslag (SFS 1996:1596) § 9

Referens- och litteraturlista

Chambers, A. (1995) *Böcker omkring oss – om läsmiljö*. Stockholm: Norstedts förlag.

Gómez, E. & Svenne, M. (1996) *Aktivt lärande med skolbibliotek. Idéer och metoder för lärare och bibliotekspersonal i grundskolan*. Lund: Bibliotekstjänst/Skolverket.

Källor på internet:

Bibliotekslag, SFS 1996:1596 Tillgänglig via: [http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BHTML%7D=SFST_LST&%24%7BOHTML%](http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BHTML%7D=SFST_LST&%24%7BOHTML%24) (2002-10-26)

Kursplan i Svenska för grundskolan. Tillgänglig via: http://www3.skolverket.se/ki/SV/0203/sf/11/kurs/_SV1010.html (2002-10-26)

Kursplan i Samhällsorienterande ämnen för grundskolan. Tillgänglig via: http://www3.skolverket.se/ki/SV/0203/sf/11/kurs/_SO1010.html (2002-10-26)

Linnéskolans ledningsvision. Tillgänglig via: http://www.utb.almhult.se/linne/exp/mal_plan/planer/inledning.htm (2002-10-26)

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet – Lpo94. Tillgänglig via: <http://www.skolverket.se/pdf/lpo.pdf> (2002-10-26)

Nilsson, M. (1998) *Skolbiblioteket – skolans informationscentrum*. Lund: Studentlitteratur.

Regeringsförklaringen 20021001. Tillgänglig via: <http://www.regeringen.se/regeringen/regeringsforklaring/index.htm> (2002-10-26)

Unescos skolbiblioteksmanifest 1999. Tillgänglig via: <http://www.unesco-sweden.org/skolbiblioteksmansvenska.htm> (2002-10-26)

Älmhults Kommuns Barn- och skolplan för perioden 1999-01-01 – 2002-12-31. Tillgänglig via: <http://www.utb.almhult.se/bog/planer/skolplant.htm> (2002-10-26)

Resultat från enkät om Linnéskolans bibliotek.

2002-10-08

En enkät med följande frågor skickades ut till samtliga klasser och arbetslag på skolan:

1. Vad skall vi ha ett skolbibliotek till?
2. Vad skall vi göra här på Linné för att få ett bra skolbibliotek?

Miljö

- mysens placering idiotisk II (orolig plats)
- fler kuddar IIII
- fler soffor och fåtöljer IIIIIII
- större myshörna III
- mysbelysning III
- isolerat rum med mys/läsning, med klocka (klassläsning) i III
- fler myshörnor
- sagohörnan ska vara kvar
- fler arbetsplatser III
- mysigare arbetsplatser
- låga datorbord
- flytta disken till mysens plats II
- datorerna ska flyttas II (vara bakom bibliotekarien)
- facklitteraturen till diskens nuvarande plats
- mysen till diskens nuvarande placering
- bygga ut
- mer utsmyckning
- nya gardiner
- möblera om
- fler klockor
- större bibliotek II
- fint och städat
- elever (och personal) på gröna får inte använda biblioteket som genomfart II
- mer disciplin

Personal

- Maria tillbaka
- Bibliotekarie IIIII (snäll)
- Bibliotekarie som stannar
- Bra bemötande från bibliotekspersonal
- Utbildad bibliotekarie

Verksamhet

- låna böcker III
- läsa böcker III
- läsa tidningar I
- sagostund
- data-ställe, fler datorer
- söka fakta III
- arbeta IIII
- lugn och ro IIIII
- öppet hela skoldagen, även under lunchen IIIII
- eleverna kan vidga sina vyer
- använda fantasin
- bjuda in fler författare
- söka stipendier för mer facklitteratur
- plats för vila
- ej kuddkrig
- elevmedverkan vid beställning av tidningar
- boktips från bibliotekarien
- vara rädda om böckerna
- trivselregler förankrade i elevgruppen II
- inga elever utan personal

Litteratur/Media

- fler dublettböcker II
- fler serier II
- fler ungdomsböcker II
- fler böcker IIIII
- många, roliga böcker
- fler kärleksböcker
- fler tidskrifter II (hobby)
- fler, bra barnböcker IIIII (gärna Lill-Kitty, bilböcker och Vi fem-böcker)
- spökhörna
- fler böcker med moget innehåll II
- tjej- och killhörna III
- barnbokshörna
- fler och fungerande datorer IIIIIII
- internet på alla datorer
- inte groupwise på datorerna i biblioteket
- skrivare
- färgskrivare II
- färgkopiator
- fler faktaböcker IIIII
- fler faktaböcker till de yngre II
- fler lexikon
- Sveriges Rikes Lagbok
- Ämneslistor, temalistor
- Lästider i biblioteket för de klasser som vill ha
- kunna låna CD
- spel
- kunna lyssna på lugn musik i mysen
- lånepennor

Några frågetecken har också dykt upp från ett arbetslag:

Hur är kopieringen tänkt!!!

Vilka ska använda telefonen?

Ska man kunna boka rummet om man t.ex. vill läsa tillsammans med andra klasser.....

Medverkande:

Personal: F-3B

René

F-5 blå

4-5

Elever: Fk-a

2a

4a, 4b

5b, 5a

6a

7b

8a, 8b

9a

Kompetensutveckling – Informationssökning

Varför?

Öka personalens förmåga att söka information med hjälp av resurser i skolbiblioteket och på Internet.

Skapa en bank på Internet med ”studiehandledningar” för elever inom olika ämnesområden

Hur?

Under en studiedag jobbar personalen som eleverna förväntas arbeta när de ”forskar” eller har ”eget arbete”. Var och en väljer något ämne/arbetsområde/tema att jobba med, t.ex. ett land, en känd person, en historisk händelse/period eller något annat som vi brukar utsätta våra elever för. Målet är att personalen skall gå igenom vilka resurser det finns i skolbiblioteket och på Internet och skriva en ”studiehandledning” att användas av elever som arbetar med ämnet/området/temat. Dessa ”studiehandledningar” görs tillgängliga via Internet.

Vem deltar?

I en första omgång:

Personal som undervisar 4-9 i SV, SO, NO samt språk, SYV och skolledning

I en andra omgång:

Övrig personal 4-9, Personal F-3

Vem leder?

Bibliotekarie och IT-ansvarig tjänstgör som handledare.

Arbetsgång:

Förberedelser:

Deltagarna väljer ett ämne att arbeta med, ämnesvalen samordnas så att inte flera väljer samma.

Varje deltagare lämnar en mindmap som översiktligt visar vilka frågor som är tänkta att besvaras i ”forskningsarbetet” till bibliotekarien/IT-ansvarig innan studiedagen.

Studiedagen:

1. Gemensam genomgång av hur sökning sker i t.ex. BookIT, olika sökmaskiner och länksamlingar
2. Enskilt arbete i bibliotek och vid datorer
3. Inlämning av ”studiehandledning”

Möjlig fortsättning:

För att ge personalen tillfälle att lära sig använda presentations- och multimedieprogram skulle deltagarna kunna arbeta vidare med sitt ämnesområde och göra ett bildspel eller en multimediapresentation av sina ”forskningsresultat”.